P9_TA(2021)0426

2021 m. euro zonos užimtumo ir socialinė politika

2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2021 m. euro zonos užimtumo ir socialinės politikos (2021/2062(INI))

(2022/C 184/02)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Ekonominės politikos koordinavimas 2021 m.: COVID-19 įveikimas, atsigavimo rėmimas ir ekonomikos modernizavimas“ (COM(2021)0500),

— atsižvelgdamas į Komisijos 2021 m. Europos semestro pavasario dokumentų rinkinio dokumentą „Pranešimas, parengtas pagal 126 straipsnio 3 dalį“ (COM(2021)0529),

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 12 d. Komisijos paskelbtą 2021 m. pavasario Europos ekonomikos prognozę ([1]),

— atsižvelgdamas į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) leidinį „Ekonomikos perspektyvos, 2021 m. tomo 1 leidimas, preliminari versija“ ([2]),

— atsižvelgdamas į Porto socialinį įsipareigojimą, pasirašytą Tarybai pirmininkaujančios Portugalijos, Parlamento pirmininko ir socialinių partnerių bei pilietinės visuomenės organizacijų atstovų ([3]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 8 d. Porto deklaraciją, kurią patvirtino Europos Vadovų Taryba ([4]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 10 d. rezoliuciją dėl Parlamento pozicijos dėl Komisijos ir Tarybos atliekamo nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimo ([5]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 17 d. Komisijos komunikatą dėl 2021 m. metinės tvaraus augimo strategijos (COM(2020)0575),

— atsižvelgdamas į Komisijos 2021 m. bendrą užimtumo ataskaitą, kurią Taryba priėmė 2021 m. kovo 9 d. ([6]),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio ([7]),

— atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį,

— atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikatą „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“ (COM(2020)0014),

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatą „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“ (COM(2020)0456),

---

([1]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([2]) https://www.oecd-ilibrary.org/sites/edfbca02-en/index.html?itemId=/content/publication/edfbca02-en
([3]) https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/porto-social-commitment
([4]) https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([5]) Priimti tekstai, P9_TA(2021)0288.
([6]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes &newsId=9834
([7]) OL C 242, 2018 7 10, p. 24.

2021 m. spalio 20 d., trečiadienis

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ([8]) (toliau – EGADP reglamentas),

— atsižvelgdamas į Regionų komiteto užsakytą pranešimą „Partnerystės ir daugiapakopio valdymo principų taikymas planuojant 2021–2027 m. sanglaudos politiką“ ([9]),

— atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto 2021 m. gegužės 31 d. surengtą metinę konferenciją Europos semestro klausimais ([10]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario mėn. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto rezoliuciją „Organizuotos pilietinės visuomenės dalyvavimas nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų procesuose. Kas veiksminga, o kas ne?“ ([11]),

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės, Europos Komisijos ir Europos socialinių partnerių 2016 m. pareiškimą „Nauja socialinio dialogo pradžia“,

— atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 23 d. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (EUROFOUND) tyrimą „COVID-19. Pasekmės užimtumui ir profesiniam gyvenimui“ ([12]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio mėn. EUROFOUND tyrimą „Gyvenimas, darbas ir COVID-19 pandemija. Visose ES valstybėse prastėja psichikos sveikata ir smunka pasitikėjimas“ ([13]),

— atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 10/2021 „Lyčių aspekto integravimas į ES biudžetą: laikas pereiti nuo žodžių prie veiksmų“ ([14]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. ataskaitą dėl ilgalaikės priežiūros, kurią parengė Komisija ir Socialinės apsaugos komitetas ([15]),

— atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 9/2018 „Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė ES: daug trūkumų ir ribota nauda“ ([16]),

— atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo ypač didelio skurdo ir žmogaus teisių klausimais Olivier De Schutter pranešimą po jo vizito ES institucijose 2020 m. lapkričio 25 d. – 2021 m. sausio 29 d. ([17]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0274/2021),

A. kadangi COVID-19 krizė padarė ir greičiausiai toliau darys didelį, bet neproporcingą poveikį valstybėms narėms, socialinėms grupėms, sektoriams ir regionams ir lems didesnį skurdo lygį visoje ES; kadangi labiausiai nukentėjo pažeidžiamiausi asmenys; kadangi krizė padarė pražūtingą poveikį įvairioms pažeidžiamoms grupėms ir sukėlė precedento neturinčių sunkumų vyresnio amžiaus žmonių priežiūros darbuotojams; kadangi moterys (lyginant su vyrais), taip pat jaunimas, žemos kvalifikacijos darbuotojai, migrantai, neįgalieji, asmenys iš nepalankios aplinkos, vyresnio amžiaus asmenys ir pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys asmenys arba asmenys, kurių užimtumo forma nestandartinė, taip pat savarankiškai dirbantys asmenys patyrė neproporcingą krizės poveikį; kadangi didelį poveikį patyrė kai kurios įmonės, ypač MVĮ ir labai mažos įmonės;

([8]) OL L 57, 2021 2 18, p. 17.
([9]) https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Partnership_2021.pdf
([10]) https://www.eesc.europa.eu/lt/agenda/our-events/events/european-semester-annual-conference-2021
([11]) https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/ad-hoc-group-european-semester/civil-society-and-recovery-and-resilience-plans
([12]) https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([13]) https://www.eurofound.europa.eu/lt/publications/report/2021/gyvenimas-darbas-ir-covid-19-pandemija-atnaujinta-2021-m-balandzio-men-antraisiais-pandemijos-metais
([14]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_ Gender_mainstreaming_LT.pdf
([15]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=lt&pubId=8396
([16]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_LT.pdf
([17]) https://undocs.org/A/HRC/47/36/Add.1

B. kadangi, remiantis Komisijos 2021 m. pavasario Europos ekonomine prognoze ([18]), 2021 m. ES ekonomika augs 4,2 proc., o 2022 m. – 4,4 proc.; kadangi prognozuojama, kad nedarbo lygis ES 2021 m. sieks 7,6 proc., o 2022 m. – 7 proc.; kadangi šie rodikliai tebėra aukštesni nei prieš krizę;

C. kadangi koronaviruso pandemija sukėlė istorinį Europos ekonomikos sukrėtimą, o 2020 m. ekonomika susitraukė 6,1 proc.; kadangi įmonės ir vartotojai yra prisitaikę geriau susidoroti su viruso plitimo valdymo priemonėmis, o kai kurie sektoriai, pvz., turizmas ir asmeninės paslaugos, toliau kenčia;

D. kadangi siekiant vyresnio amžiaus žmonių aktyvumo ir didesnio kartų solidarumo svarbu kovoti su diskriminacija dėl amžiaus ir panaikinti kliūtis vyresnio amžiaus žmonėms savanoriškai dirbti sulaukus įprasto pensinio amžiaus;

E. kadangi dėl COVID-19 krizės padidėjusios nelygybės Europos visuomenėje pagreitėjo pavojingos socialinės tendencijos, dėl kurių gali susiformuoti susiskaldymo, streso ir nusivylimo atmosfera, dėl kurios ne tik skurstantys, bet visi visuomenės nariai kenčia dėl žemesnio gerovės lygio; kadangi nelygybės mažinimas yra būtina sąlyga siekiant tvarumo ir gerovės visiems, nes ji daro neigiamą poveikį bendriems visuomenės veiklos rezultatams pagal pagrindinius gerovės rodiklius, pvz., psichinės ir fizinės sveikatos, pasitikėjimo demokratinėmis institucijomis, taip pat socialinės taikos ir saugumo; kadangi socialinės apsaugos sistemos patiria didelę įtampą, bandydamos sušvelninti socialinį krizės poveikį ir visiems užtikrinti deramas gyvenimo sąlygas bei galimybę naudotis pagrindinėmis paslaugomis, tokiomis kaip sveikatos priežiūra, švietimas ir būstas;

F. kadangi 2021 m. gegužės 7–8 d. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime ES vadovai Europos socialinių teisių ramstį (ESTR) pripažino esminiu ekonomikos gaivinimo elementu ir Porto deklaracijoje pabrėžė savo pasiryžimą toliau stiprinti šio ramsčio įgyvendinimą ES ir nacionaliniu lygmenimis;

G. kadangi labiausiai sumažėjo jaunimo užimtumas ([19]), be to, jie prarado daug galimybių dėl mokymo ar stažuočių trūkumo; kadangi kai kuriose valstybėse narėse darbuotojams, dirbantiems mažų garantijų sąlygomis, grėsė ypač didelė rizika dėl pandemijos prarasti darbą ir negauti pakankamos socialinės apsaugos; kadangi reikia daugiau investuoti į įperkamą, prieinamą, įtraukų ir aukštos kokybės profesinį rengimą ir mokymą, kad kiekvienas turėtų tinkamą kompetenciją ir kvalifikaciją, įskaitant tą, kurios reikia pereinant prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos; kadangi vienas iš pagrindinių prioritetų – išvengti dar vienos jaunuolių „prarastosios kartos“; kadangi politika, dėl kurios didėja kartų nelygybė, daro įtaką mūsų gerovės sistemos tvarumui ir mūsų demokratijai;

H. kadangi darbo rinkos skaitmeninimas yra galimybė ir turėtume pasinaudoti jo teikiama nauda, kartu užtikrinant, kad dėl nuotolinio darbo ir lanksčių darbo laiko grafikų nebūtų pažeidžiamos darbuotojų teisės;

I. kadangi ateityje bus svarbūs sutrumpinto darbo laiko grafikai, kuriuos galima pradėti taikyti krizės metu ir kurie sudaro sąlygas struktūriniam ekonomikos ir žmogiškųjų išteklių prisitaikymui; kadangi aktyvus socialinių partnerių dalyvavimas užkirstų kelią nenumatytai atskirčiai dėl reikalavimų neatitikimo; kadangi šios darbo vietų išlaikymo schemos, įvestos reaguojant į naujausias izoliavimo priemones, toliau padeda švelninti darbo rinkos pokyčių padarinius – 2021 m. vasario mėnesį jie buvo taikomi apie 5,6 proc. darbo jėgos, palyginti su maždaug 5 proc. 2020 m. spalio mėnesį ([20]);

J. kadangi pandemija aiškiai parodė integruotos priežiūros svarbą, daugiausia dėmesio skiriant kokybiškų paslaugų teikimui per visą gyvenimą, o ypatingą dėmesį skiriant vaikų, neįgaliųjų, pažeidžiamų ir vyresnio amžiaus žmonių priežiūrai; kadangi izoliavimo laikotarpiais moterys atliko didžiąją dalį neapmokamo darbo, nepaisant to, kad vyrai

([18]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([19]) https://www.eurofound.europa.eu/nb/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([20]) https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/eb202103.en.html

daugiau nei anksčiau dalijosi namų ruošos darbais ([21]) (moterys skyrė 18,4 val. per savaitę maisto ruošimui ir namų ruošos darbams, o vyrai – 12,1 val.; prieš pandemiją moterys šioms užduotims skirdavo 15,8 val., o vyrai – 6,8 val.); kadangi darbuotojų trūkumas sveikatos priežiūros ir slaugos sektoriuose, kurį kai kurios valstybės narės dėl investicijų stokos ir (arba) demografinių pokyčių numatymo stokos patyrė dar prieš pandemiją ([22]), galėjo padidėti krizės metu, be kita ko, dėl didžiulio darbo spaudimo ir psichinio streso, kurį sukėlė pandemija ([23]); kadangi socialiniai partneriai sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srityje ragina patobulinti tam tikrus sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos elementus, kad būtų užtikrintas atsparumas ir parengtis ([24]);

K. kadangi Europos Audito Rūmai atkreipė dėmesį į tai, kad ES biudžeto cikle nepakankamai atsižvelgiama į lyčių lygybę; kadangi Audito Rūmai rekomendavo Europos Komisijai įvertinti ir pranešti, ar valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose atsižvelgiama į lyčių lygybę; kadangi iniciatyva „Next Generation EU“ yra orientuota į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, visų pirma darančią poveikį sektoriams ir profesijoms, kuriuose dominuoja vyrai;

L. kadangi, kalbant apie EGADP socialinę dimensiją, EGADP reglamente nustatyta, kad bendrasis tikslas yra skatinti Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, didinant valstybių narių atsparumą, pasirengimą krizėms, gebėjimą prisitaikyti ir jų augimo potencialą, mažinant socialinį ir ekonominį krizės poveikį, padedant įgyvendinti ESTR, taip pat siekiant aukštynkryptės socialinės konvergencijos, atkuriant ir skatinant tvarų augimą ir raginant kurti aukštos kokybės darbo vietas;

M. kadangi visuotiniai uždaviniai, tokie kaip skaitmeninimas ir kova su klimato kaita, nepaisant COVID-19 krizės, turės būti toliau sprendžiami, ir jiems reikalinga teisinga pertvarka, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje; kadangi, remiantis naujausia Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaita, klimato kaita, visuotinis atšilimas ir biologinės įvairovės nykimas proporcingai didėja; kadangi ES piliečiai ir darbuotojai vis stipriau ir dažniau jaučia klimato pokyčių ir ekstremalių meteorologinių reiškinių padarinius; kadangi siekiant iki 2050 m. neutralizuoti anglies dioksido poveikį buvo iškelti 2030 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslai; kadangi didesnės klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos pastangos lemia esminius Europos ir valstybių narių ekonomikos bei darbo rinkų pokyčius;

N. kadangi konkretus EGADP priemonės tikslas – teikti finansinę paramą valstybėms narėms, kad būtų pasiektos reformų ir investicijų tarpinės bei siektinos reikšmės, nustatytos nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose; kadangi tai reiškia, kad bet kokiais šiuose planuose nustatytais veiksmais (įskaitant skaitmenines ir ekologiškas investicijas) ir sutartomis reformomis turi būti prisidedama prie ESTR principų įgyvendinimo, kokybiškų darbo vietų kūrimo ir aukštynkryptės socialinės konvergencijos; kadangi veiksmai, kuriais neprisidedama prie šių socialinių tikslų, neatitinka EGADP reglamento reikalavimų;

O. kadangi pagal EGADP reglamento 17 straipsnio 3 dalį, nacionaliniai planai turi derėti su atitinkamais konkrečios šalies uždaviniais ir prioritetais, nustatytais įgyvendinant Europos semestrą, taip pat su uždaviniais ir prioritetais, nustatytais naujausioje Tarybos rekomendacijoje dėl euro zonos valstybių narių, kurių valiuta yra euro, ekonominės politikos;

P. kadangi socialiniu požiūriu tvarios reformos yra grindžiamos solidarumu, integracija, socialiniu teisingumu, sąžiningu turto padalijimu, lyčių lygybe, kokybiška visiems prieinama valstybine švietimo sistema, kokybišku darbu ir tvariu augimu, t. y. modeliu, kuriuo užtikrinama lygybė ir socialinė apsauga, įgalinamos pažeidžiamos grupės, didinamas dalyvavimas ir stiprinama pilietybė, taip pat gerinamos visų žmonių gyvenimo sąlygos;

([21]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([22]) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/22189434-395d-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en
([23]) https://www.fes.de/en/politik-fuer-europa/on-the-corona-frontline
([24]) https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Position%20of%20EPSU% 20on%20lessons%20learnt_final.pdf

Q. kadangi COVID-19 krizė paspartino Europos ir nacionalinės ekonomikos perėjimą prie skaitmeninių technologijų bei naujų darbo metodų kūrimą; kadangi skaitmeninimas, robotizavimas, automatizavimas ir dirbtinis intelektas turi būti naudingi darbuotojams bei visuomenei gerinant darbo sąlygas ir gyvenimo kokybę, užtikrinant aukštus profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros standartus, kuriant geresnes užimtumo galimybes ir prisidedant prie socialinės ir ekonominės konvergencijos;

1. primena, kad, vadovaujantis Sutartimis, Sąjunga turi dirbti siekiant tvaraus Europos vystymosi, pagrįsto subalansuotu ekonomikos augimu ir stabiliomis kainomis, didelio konkurencingumo socialine rinkos ekonomika, kuria būtų siekiama visiško užimtumo, sveikos ir saugios darbo aplinkos bei sąlygų ir socialinės pažangos, aukšto lygio aplinkos apsauga ir aplinkos kokybės gerinimu, mokslinės ir technologinės pažangos skatinimu, kova su skurdu ir nelygybe, socialine atskirtimi ir diskriminacija bei aukštynkryptės socialinės konvergencijos, socialinio teisingumo ir apsaugos skatinimu, moterų ir vyrų lygybe, kartų solidarumu ir vaiko bei neįgaliųjų teisių apsauga; primygtinai tvirtina, kad šie tikslai turi būti svarbiausi ES ilgalaikės tvaraus ekonomikos augimo strategijos prioritetai, atitinkantys JT darnaus vystymosi tikslus (DVT), ESTR, Žaliąjį kursą ir jais turi būti grindžiami valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai; ragina Komisiją užtikrinti, kad Europos semestras būtų suderintas su šiais tikslais ir strategijomis ir tokiu būdu taptų iš tiesų visapusiška priemone;

2. ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, naujosios daugiametės finansinės programos ir iniciatyvos „Next Generation EU“ teikiamomis galimybėmis sunkumų patiriančioms ir likvidumo stokojančioms įmonėms remti, visų pirma gerinant MVĮ galimybes gauti finansavimą, užtikrinant ES dirbančių žmonių darbo vietas ir darbo sąlygas ir teikiant paramą įmonėms ir darbuotojams vykstant žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai;

3. pabrėžia, kad ekonominės politikos negalima analizuoti vien tik makroekonominiu požiūriu, daugiausia dėmesio skiriant tradiciniams augimo, skolos, deficito ir užimtumo lygio rodikliams – ja turėtų būti atsižvelgiama ir į gilumines ilgalaikio ekonominio ir socialinio disbalanso priežastis; primygtinai reikalauja, kad Europos semestras būtų grindžiamas integruotu požiūriu, pagal kurį ekonominė, socialinė ir aplinkos politika būtų vienodai svarbi; mano, kad svarbus vaidmuo turėtų būti skiriamas ir klimato politikai; ragina, kad Europos semestru būtų užtikrinamas valstybių narių veiksmų koordinavimas, pasirūpinant tuo, kad jos žengtų ta pačia kryptimi neutralaus poveikio klimatui ir labiau skaitmeninės ekonomikos link, nepaliekant nė vieno nuošalyje, ir kad būtų vykdomi struktūriniai pokyčiai siekiant socialinės pažangos, darnaus vystymosi ir gerovės; pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į ekonominės politikos poveikį siekiant išvengti neigiamų socialinių padarinių, taip pat neigiamo poveikio socialinei sanglaudai, įskaitant daugelį pažeidžiamų grupių, taigi ir mūsų demokratijai ir Europos projektui;

4. palankiai vertina ES vadovų įsipareigojimą įgyvendinti ESTR ir tris naujus pagrindinius ES tikslus, kurie turi būti pasiekti iki 2030 m.; ragina Komisiją užtikrinti, kad ESTR veiksmų planas būtų laiku ir griežtai įgyvendintas, nustatant konkrečius veiksmus ir pasiekimus, bei užtikrinti, kad kiekvienas pasiūlymas duotų rezultatų ir pasiektų savo tikslą; ragina užtikrinti, kad rodikliai apimtų visą socialinę riziką, kuri kyla dėl pandemijos padarinių ekonomikai, užimtumui ir sveikatai ir kurią žmonėms ir darbuotojams gali kelti žalioji bei skaitmeninė transformacija; pažymi, kad DVT stebėsena ir naujoji socialinių rodiklių suvestinė suteikia galimybę visapusiškiau stebėti šią riziką, tačiau nenustato aiškių tikslų ES veiksmų poveikiui įvertinti; remia plataus užmojo tvirto, tvaraus ir integracinio ekonomikos bei socialinio atsigavimo ir modernizavimo darbotvarkę, kuri neatsiejama nuo Europos socialinio modelio stiprinimo, kad visi žmonės galėtų pasinaudoti žaliąja ir skaitmenine pertvarka ir gyventi oriai; ragina valstybes nares nustatyti plataus užmojo nacionalinius tikslus, kurie, deramai atsižvelgiant į kiekvienos šalies pradinę padėtį, būtų tinkamas indėlis siekiant Europos tikslų;

5. ragina Komisiją išmokti šios krizės pamokas ir dirbti siekiant Europos Sąjungoje įgyvendinti geresnę tvaraus valdymo struktūrą, grindžiamą solidarumu, integracija, socialiniu teisingumu ir integracija, teisingu turto paskirstymu, lyčių lygybe, aukštos kokybės viešosiomis paslaugomis, įskaitant viešąją, visuotinę ir aukštos kokybės švietimo sistemą, kokybišką užimtumą ir tvarų augimą; ragina Komisiją prieš nusprendžiant nutraukti bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą atsižvelgti ne tik į bendrą ekonomikos būklės vertinimą remiantis kiekybiniais kriterijais, bet ir į jį tinkamai atspindinčius skirtumus, taip pat į atitinkamų valstybių narių užimtumo, socialinę ir sveikatos padėtį; mano, kad pageidautina, jog ES ekonomikos valdymo sistemos peržiūra būtų atlikta prieš nutraukiant bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą;

6. primena, kad tam tikri politiniai sprendimai ir fiskalinė politika, priimti po 2008 m. finansų ir ekonomikos krizės, galėjo lemti tai, kad kai kurių valstybių narių sveikatos ir socialinės sistemos nebuvo pakankamai pasirengusios kovoti su pandemija; pabrėžia, kad reikia papildomų kriterijų, ypač tokių, kuriais atsižvelgiama į ilgalaikių viešųjų, socialinių ir aplinkos investicijų poreikį, viešojo ir privačiojo sektoriaus ekonominę veiklą ir į socialinę pažangą valstybėse narėse įgyvendinant ESTR; mano, kad vien iki krizės buvusio ekonominės veiklos lygio gali nepakakti norint įtvirtinti tvarų atsigavimą; pabrėžia, kad dabartinių priemonių gali nepakakti siekiant įveikti ekonominio sąstingio, didėjančios nelygybės ir socialinių bei teritorinių skirtumų atsiradimo pavojų;

7. pažymi, kad COVID-19 pandemija paveikė visų europiečių, ypač pažeidžiamų gyventojų grupių, gerovę; primena, kad Komisijos pirmininkė įsipareigojo ES ekonomikos strategijoje didžiausią dėmesį skirti tvarumui, socialinei įtraukčiai ir piliečių gerovei ([25]); mano, kad tai labai svarbu siekiant užtikrinti, kad Europa išliktų pažangiausių pasaulio gerovės sistemų namais, taptų pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu ir būtų gyvybingas inovacijų ir konkurencingo verslumo centras; primena, kad socialinė, ekonominė ir teritorinė nelygybė tarp valstybių narių ir jų viduje per pastarąjį dešimtmetį padidėjo; ragina Komisiją įtraukti socialinę ir aplinkos srities nelygybę į Europos semestro kontekste vykdomą analizę; ragina valstybes nares dalyvauti ES fiskalinių taisyklių peržiūroje, siekiant skatinti tvarias socialines ir augimą skatinančias investicijas, kartu išlaikant viešųjų finansų tvarumą ir tvirtas socialinės gerovės sistemas;

8. dar kartą pabrėžia socialinės apsaugos sistemų valstybėse narėse tinkamumo ir tvarumo svarbą; atkreipia dėmesį į Didžiojo dvidešimtuko (G20) 2021 m. liepos 9-10 d. komunikatą ir G20 įsipareigojimą užtikrinti veiksmingą visuotinį minimalų mokestį, kaip išdėstyta pareiškime dėl dviejų ramsčių sprendimo siekiant spręsti mokesčių problemas, kylančias dėl ekonomikos skaitmeninimo, kurį EBPO/G20 mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS) įtrauki sistema paskelbė 2021 m. liepos 1 d.; laukia Komisijos pasiūlymo, kaip perkelti tarptautinį susitarimą į ES teisę, kad būtų išvengta agresyvaus mokesčių planavimo ir užtikrintas sąžiningumas ES viduriniajai klasei ir dirbantiems asmenims;

9. pripažįsta, kad prieiga prie pagrindinių paslaugų, pvz., vandens ir energijos, yra labai svarbi siekiant užtikrinti socialinę įtrauktį ir pagrindinius sanitarijos standartus; ragina imtis paramos priemonių siekiant užtikrinti įtraukias ir įperkamas pagrindines paslaugas įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą; ragina Komisiją ir valstybes nares pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip tinkamai spręsti energijos nepritekliaus problemą atsižvelgiant į mūsų Žaliojo kurso tikslus ir įvertinti energetikos rinkas, kad būtų išvengta neigiamų pasekmių, kurių augančios energijos kainos gali turėti MVĮ konkurencingumui ir namų ūkiams;

10. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti aukštus darbuotojų apsaugos nuo rizikos ir ligų standartus ir senatvės pensijas labai svarbu turėti gerai parengtas darbo jėgos apmokestinimo sistemas; mano, kad mokesčių sistemos turėtų būti kuriamos taip, kad būtų mažinama nelygybė, skatinamas teisingumas ir apsaugomi namų ūkiai, ir kad jos būtų subalansuotos siekiant didesnio jų teisingumo ir veiksmingumo; pabrėžia, kad viešos pajamos galėtų būti naudojamos pagrindiniams prioritetams finansuoti ir galėtų padėti spręsti valstybių narių fiskalines problemas, taip pat prisidėti prie ilgalaikio viešųjų finansų tvarumo, be kita ko, didinant sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų aprėptį, tinkamumą visiems ir užtikrinant jų ilgalaikį finansavimą; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis realių veiksmų siekiant kovoti su mokesčių vengimu ir mokestiniu sukčiavimu – tai svarbi ekonominės nelygybės mažinimo ir mokestinių pajamų surinkimo gerinimo valstybėse narėse priemonė;

11. pabrėžia, kad svarbu į visas ES politikos sritis, ypač į ES biudžeto planavimą, geriau integruoti socialinius uždavinius, socialinę pažangą, gerovę ir tvarumą, tokiu būdu užtikrinant viešųjų išlaidų ir investicijų suderinamumą su socialiniais ir aplinkos apsaugos tikslais bei nustatant galimą socialinį biudžetinių sprendimų poveikį gerovei; ragina Komisiją įtraukti tvarumą ir gerovę į metinę tvaraus augimo strategiją ir konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas ir savo poveikio vertinime atkreipti dėmesį į socialinį ES politikos priemonių poveikį; pabrėžia, kad vykdant Europos semestro procesą svarbu sukurti tvirtesnę visapusišką ir integruotą sistemą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiausioms ir marginalizuotoms visuomenės grupėms;

([25]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_19_6770?utm_campaign=58ca6a2173a6a3222e01b7f2&utm_content=5df9bbf40f09e4000147a897&utm_medium=smarpshare&utm_source=generic

12. pabrėžia, kad COVID-19 krizė atskleidė socialinės apsaugos užtikrinimo spragas ir pabrėžė, kad svarbu skatinti didesnį atsparumą, pvz., gerinant minimalių pajamų sistemų ir pensijų adekvatumą bei aprėptį ir supaprastinant tinkamumo finansuoti sąlygas;

13. yra susirūpinęs dėl pandemijos sukelto pernelyg didelio įsiskolinimo ir jos ekonominių bei socialinių padarinių ir pabrėžia, kad žmonės ir MVĮ turi būti apsaugoti nuo pernelyg didelio įsiskolinimo spastų; ragina toliau gerinti konsultavimo ir apsaugos skolų srityje paslaugas ir didinti informuotumą finansiniais klausimais; mano, kad, kalbant apie 2021 m. birželio 2 d. Komisijos komunikate minimas neveiksnias paskolas, reikėtų remti Europos MVĮ, darbuotojus ir namų ūkius; pažymi, kad EGADP suteikia galimybę remti ekonomikos atsigavimą vykdant papildomas investicijas ir reformas šioje srityje; pabrėžia, kad svarbu priimti politikos priemones, kuriomis būtų sprendžiama, kaip mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, sunkiai galintiems apmokėti sąskaitas ir sudurti galą su galu, išgyventi pandemijos poveikį ir nepatekti į skurdo spąstus;

2022 m. Europos valdymo sistema siekiant tvarumo, socialinės įtraukties ir žmonių gerovės

14. mano, kad, atsižvelgiant į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, smarkiai išaugusį valstybės skolos lygį ir būsimą Stabilumo ir augimo pakto bei Europos semestro proceso reformą, Parlamento pasiūlymas priimti tvarios gerovės ir socialinės pažangos paktą, pagal kurį socialiniai ir tvarūs tikslai būtų privalomi siekiant JT DVT, tapo aktualesnis nei bet kada anksčiau; pažymi, kad šiuo požiūriu 8-asis DVT dėl tvaraus augimo, užimtumo ir deramo darbo pasirodė esąs visos JT 2030 m. darbotvarkės varomoji jėga;

15. mano, kad siekiant tvaraus, pažangaus ir integracinio augimo vidutinės trukmės laikotarpiu reikia užtikrinti tvarią fiskalinę politiką, o ES ekonomine ir socialine politika turi būti siekiama ilgalaikio atsigavimo, kad mūsų ekonomika ir visuomenė taptų tvaresnės, įtraukesnės, atsparesnės ir geriau pasirengusios žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano įgyvendinimas padės stiprinti socialinį aspektą visose Sąjungos politikos srityse ir padės užtikrinti įtraukų ekonomikos atsigavimą;

16. pabrėžia, kad aktyvesnis ekonominis ir socialinis valdymas tarp valstybių narių, ypač siekiant didesnės mokesčių taisyklių konvergencijos, būtų ekonomikos atsigavimo varomoji jėga;

17. kalbant apie ES ekonominį ir socialinį valdymą, pritaria Europos vadovams, kad reikia reguliariai aukščiausiu politiniu lygmeniu vertinti pažangą siekiant pagrindinių 2030 m. tikslų ir aukštynkryptės konvergencijos ([26]); mano, kad valdymo peržiūros procese darbo ir socialinės politikos ministrai turėtų dalyvauti lygiomis teisėmis su ekonominės bei finansų politikos ministrais, kad ekonominiai, socialiniai aspektai ir užimtumo klausimai pagal Europos semestro mechanizmą būtų vertinami vienodai; pritaria Tarybai, kad ESTR įgyvendinimas sustiprins Sąjungos siekį pereiti prie skaitmeninės, ekologiškos ir teisingos pertvarkos bei padės siekti didesnės socialinės ir ekonominės konvergencijos ir spręsti demografines problemas, o socialinis aspektas, socialinis dialogas ir aktyvus socialinių partnerių dalyvavimas visada buvo labai konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos pagrindas; mano, kad socialinių rodiklių suvestinė turi būti atnaujinta kaip Europos semestro politikos koordinavimo sistemos dalis, kad būtų galima stebėti pažangą šiais klausimais, o rezultatų suvestinę pritaikyti prie padėties po pandemijos, taip pat suderinti su EGADP procesu;

18. pabrėžia, kad politikos orientavimo ir valdymo metodas, kuriais siekiama, kad formuojant politiką ir priimant sprendimus daugiausia dėmesio būtų skiriama žmonėms ir jų gerovei, yra labai svarbūs Europos Sąjungos ateičiai; reikalauja, kad šiuo tikslu Komisija pateiktų išsamų pasiūlymą, kuriame būtų išsamiai išdėstyti konkretūs socialiniai, ekologiniai ir ekonominiai tikslai, kurie turėtų atspindėti atitinkamus ES tarptautinius ir vidaus įsipareigojimus, įskaitant įsipareigojimus, prisiimtus pagal 2020 m. gruodžio 17 d. Parlamento rezoliuciją dėl stiprios socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti ([27]), JT DVT, Paryžiaus klimato susitarimą, Europos klimato teisės tikslą iki 2050 m. neutralizuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį ir susijusius tarpinius tikslus, Europos pagrindinių teisių chartiją, ESTR, įsipareigojimą panaikinti skurdą Europoje iki 2050 m. priimant ES kovos su skurdu teisės aktą;

([26]) https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([27]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0371.

19. mano, kad būtina imtis tolesnių veiksmų dėl 2016 m. pareiškimo „Nauja socialinio dialogo pradžia“ ir peržiūrėti būdus, kaip įtraukti socialinius partnerius į Europos semestro valdymą, kuris iki šiol buvo nepakankamas, pasidalijant informacija apie reformų tikslus su darbuotojais bei įmonėmis ir taip palengvinti jų įgyvendinimą;

20. palankiai vertina bendrą Europos socialinių partnerių pasiūlymą dėl alternatyvių rodiklių rinkinio ekonominei, socialinei, aplinkosauginei ir klimato politikos pažangai įvertinti, kuris papildytų BVP kaip gerovės matą siekiant integracinio ir tvaraus augimo; mano, kad į socialinių rodiklių suvestinę turi būti įtraukti nauji rodikliai, visapusiškai atspindintys nelygybės tendencijas ir priežastis; pabrėžia, kad šiame procese svarbu atsižvelgti į pažeidžiamiausių ir marginalizuotų mūsų visuomenės narių interesus; pabrėžia, kad socialiniai partneriai turi būti įtraukti į sprendimų priėmimo procesą, kad būtų galima pradėti strateginius veiksmus, orientuotus į ekonomikos atsigavimą; mano, kad visi veiksmai, kurių imamasi šioje srityje, neturi pakenkti socialinių partnerių autonomijai;

21. pabrėžia, kad reikia įvertinti aplinkos būklės blogėjimo ir klimato kaitos socialinį poveikį; ragina ES lygmeniu apsaugoti teisę į sveikatą ir sveiką aplinką, nes ši teisė yra būtina siekiant užtikrinti daugumos kitų pagrindinių teisių (pvz., maisto, pastogės ir darbo) įgyvendinimą ir įtraukų perėjimą;

Nuo apsaugos iki ekologiškų ir kokybiškų darbo vietų kūrimo. Ambicingos Europos socialinės darbotvarkės poreikis

22. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad profesinės sąjungos turėtų galimybę pasiekti darbo vietas ir bendrauti su pačiais darbuotojais, įskaitant atvejus, kai darbas atliekamas skaitmeniniu būdu; pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad visi darbuotojai, įskaitant skaitmeninės ekonomikos darbuotojus, turėtų teisę vesti kolektyvines derybas ir imtis kolektyvinių veiksmų;

23. pritaria Europos vadovams, kad dėl pandemijos didėjant nedarbui ir nelygybei svarbu nukreipti išteklius ten, kur jų labiausiai reikia mūsų ekonomikai stiprinti, ir sutelkti mūsų politines pastangas į vienodas galimybes naudotis kokybiškomis paslaugomis siekiant geriau užtikrinti lygias galimybes, į kokybiškų darbo vietų gerinimą ir kūrimą, į verslumą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą ir į skurdo bei atskirties mažinimą; pabrėžia, kad neeiliniai ištekliai, skirti Europos ekonomikos atgaivinimui remti, yra galimybė, kurios negalima praleisti;

24. pabrėžia neigiamą COVID-19 krizės poveikį Europos darbo rinkai, ir jos nulemtą precedento neturintį darbo vietų praradimą, ypač strateginiuose sektoriuose, taip pat susijusį skurdo didėjimą ir gyvenimo lygio skirtumus, kurie visų pirma daro poveikį jaunimui, moterims ir žemos kvalifikacijos bei mažų garantijų darbą dirbantiems darbuotojams;

25. pripažįsta, jog prognozuojama, kad ikikrizinis ketvirčio produkcijos lygis visose ES valstybėse narėse bus pasiektas iki 2022 m. pabaigos; pabrėžia, kad norint, jog ekonomikos atsigavimas būtų tvarus, labai svarbu kurti kokybiškas darbo vietas vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbuotojams, visų pirma moterims ir jaunimui, kurios būtų tolygiai paskirstytos visoje Europoje, siekiant išvengti skirtumų tarp regionų, nes įrodyta, kad jie yra labai svarbūs mūsų visuomenės ir ekonomikos atsparumui užtikrinti; mano, kad socialiniai partneriai atlieka labai svarbų vaidmenį numatant darbo rinkų raidą ir užtikrinant sklandų darbuotojų, nukentėjusių nuo struktūrinių pokyčių, perėjimą; mano, kad kolektyvinių derybų struktūrų stiprinimas visais lygmenimis yra labai svarbus siekiant sukurti kokybišką ir tvarų užimtumą;

26. pabrėžia, kad kokybiškas švietimas ir gerai išsilavinusi darbo jėga kartu su įsipareigojimu vykdyti mokslinius tyrimus ir inovacijas yra būtina tvaraus atsigavimo ir socialinės sanglaudos sąlyga; atkreipia dėmesį į tai, kad vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbuotojams turi būti suteikta galimybė persikvalifikuoti ir kelti kvalifikaciją; primygtinai reikalauja, kad pirmenybė būtų teikiama tvarioms investicijoms į kokybišką pameistrystę, suaugusiųjų dalyvavimą mokymosi visą gyvenimą programose ir darbuotojų mokymą; atkreipia dėmesį į tai, kad siekiant integracinio ekonomikos atsigavimo reikės tvarių viešųjų ir privačiųjų investicijų siekiant užtikrinti bedarbių ir žemos kvalifikacijos asmenų galimybes mokytis, kad jie įgytų sertifikuotų pagrindinių įgūdžių, profesinių įgūdžių ir bendrųjų kompetencijų, padedančių įgyti kvalifikaciją ir keisti profesinę veiklą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu stiprinti ES švietimo programas, derinti mokymą ir švietimą su visuomenės ir ekonomikos poreikiais ir remti darbuotojus ir mokytojus, taip pat investicijų į skaitmeninę, žaliąją ir socialinę infrastruktūrą svarbą; pabrėžia, kad siekiant kovoti su įgūdžių trūkumu labai svarbu įgyvendinti visiems skirtą Europos įgūdžių darbotvarkę; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti kuo daugiau pastangų siekiant investuoti į įperkamą, prieinamą, įtraukų ir aukštos kokybės profesinį rengimą ir mokymą, stiprinti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemones, įskaitant skaitmeninius ir universaliuosius įgūdžius, ir skatinti mokymąsi visą gyvenimą siekiant, kad darbuotojai būtų

parengti darbo rinkos, kuriai turi įtakos ekologinė ir skaitmeninė pertvarka, poreikiams; pabrėžia, kad abipusis kvalifikacijų pripažinimas yra labai svarbus siekiant įveikti įgūdžių trūkumą ir gebėjimų paklausos bei pasiūlos neatitiktį;

27. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl vienodo vyrų ir moterų užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principo taikymo stiprinimo taikant darbo užmokesčio skaidrumo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus; palankiai vertina tai, kad šiuo pasiūlymu nustatomos privalomos darbo užmokesčio skaidrumo priemonės; primygtinai ragina skubiai patvirtinti šias priemones, kad būtų išvengta dar didesnės lyčių nelygybės; ragina valstybes nares ir Komisiją remti moterų verslumą ir sudaryti joms palankesnes sąlygas gauti finansavimą; ragina valstybes nares skubiai atnaujinti Taryboje užstrigusias derybas dėl Direktyvos dėl moterų valdybose;

28. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog ES darbuotojai būtų apsaugoti tinkamu minimaliu darbo užmokesčiu, nustatytu teisės aktuose arba kolektyvinėse sutartyse, atsižvelgiant į nacionalines tradicijas ir praktiką, užtikrinant deramą jų gyvenimo lygį, kad ir kur jie dirbtų; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl tinkamo minimalaus darbo užmokesčio ES, kuriuo siekiama padidinti kolektyvinių derybų aprėptį, kovoti su dirbančiųjų skurdu ir didinti aukštynkryptę socialinę konvergenciją;

29. mano, kad būtina padidinti valstybinių užimtumo tarnybų finansinius ir žmogiškuosius išteklius; ragina valstybes nares įdiegti veiksmingus valstybinėms užimtumo tarnyboms skirtus veiklos rezultatų valdymo mechanizmus, kad būtų galima įvertinti jų darbo rinkos programų poveikį ir išnagrinėti tobulinimo būdus; ragina valstybes nares aprūpinti savo valstybines užimtumo tarnybas technologiniais sprendimais, kad jos galėtų veiksmingai supaprastinti darbo ieškančių asmenų priėmimą ir geriau įvertinti bei suderinti jų įgūdžius;

30. primena valstybėms narėms, kad savarankiškas gyvenimas, kokybiškos socialinės ir užimtumo paslaugos, tinkama socialinė apsauga ir stipresnė socialinė ekonomika yra būtinos siekiant užtikrinti deramą visų neįgaliųjų gyvenimą, kaip pabrėžta ES strategijoje dėl neįgaliųjų teisių;

31. ragina Komisiją ir valstybes nares naudoti specialią sistemą kokybiškų darbo vietų kūrimui visuose sektoriuose stebėti, įskaitant iš viešųjų investicijų sukurtas darbo vietas; ji turėtų apimti ir specialų skirsnį dėl ekologiškų ir skaitmeninių darbo vietų ir turėtų būti atsižvelgta į lyčių ir nediskriminavimo aspektus, taip pat susitarti dėl kokybiškų ir žaliųjų darbo vietų kūrimo sąlygų sistemos, taikomos įmonėms, kurios gali gauti viešųjų lėšų; ragina atidžiai stebėti aktyvaus informavimo priemones, siekiant užtikrinti vienodą asmenų, kuriems sunkiausia gauti kokybiškas darbo vietas, dalyvavimą darbo rinkoje; pabrėžia, kad galimybė naudotis ES viešosiomis lėšomis turi priklausyti nuo darbuotojų teisių ir kolektyvinių sutarčių laikymosi;

32. ragina valstybes nares imtis priemonių siekiant išspręsti galimybių naudotis socialinės apsaugos sistemomis trūkumo problemą, visų pirma laikantis 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos rekomendacijos dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių ([28]); dar kartą reiškia pritarimą minėtos rekomendacijos priėmimui kaip pirmajam žingsniui ir Komisijos įsipareigojimui sujungti socialinės apsaugos sistemas Europoje, tačiau pabrėžia, kad būtina užtikrinti visuotinę galimybę naudotis socialinės apsaugos sistemomis, ypač dabartinėmis sudėtingomis aplinkybėmis; ragina Komisiją pateikti ES reglamentavimo sistemą, kuria būtų siekiama stiprinti ir užtikrinti platformų darbuotojų ir nestandartinių darbuotojų deramas darbo sąlygas, teises ir galimybes naudotis socialine apsauga;

33. ragina Komisiją atnaujinti kooperatyvų ir socialinės ekonomikos įmonių, kuriose dėl paties jų pobūdžio daugiau dėmesio skiriama sąžiningoms darbo sąlygoms ir darbuotojų įgalėjimui, steigimo ir plėtros sistemą;

34. pabrėžia, kad, jei ES nori vadovauti tvariam ir įtraukiam pasaulio ekonomikos atsigavimui, tuo pat metu modernizuodama mūsų ekonomiką ir užtikrindama kokybiškas darbo vietas, reikia sukurti milijonus gerai apmokamų darbo vietų, taip pat ir vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbuotojams, kartu užtikrinant aukštynkryptę, socialinę ir ekonominę konvergenciją ir lygias galimybes visiems, kad kiekvienas turėtų galimybę prisidėti prie bendro Europos projekto; primygtinai reikalauja daugiau investuoti į žaliąją, skaitmeninę ir socialinę infrastruktūrą, viešąsias paslaugas, švietimą ir socialines paslaugas, taip pat į mokslinius tyrimus, inovacijas ir anglies dioksido neišskiriančias technologijas,

([28]) OL C 387, 2019 11 15, p. 1.

atsižvelgiant į ypatingą labai mažų įmonių ir MVĮ, kurios yra pagrindinės Europos ekonominės struktūros dalyvės, pobūdį siekiant kuo geriau išnaudoti jų inovacijų potencialą, kartu gerinant MVĮ galimybes gauti viešąjį ir privatųjį finansavimą ir užtikrinant tvarias, augimą skatinančias investicijas; ragina stiprinti pramonės strategijos socialinius ir tvarumo aspektus, ypatingą dėmesį skiriant kokybiškam užimtumui ir strateginėms vertės grandinėms ES;

35. yra susirūpinęs dėl rimtų COVID-19 krizės socialinių padarinių ir jos poveikio užimtumui, ypač jaunimui; ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad kiekvienas jaunas europietis turėtų galimybę įgyti išsilavinimą, mokytis ir patekti į darbo rinką; ragina valstybes nares ir Komisiją pirmenybę teikti kovai su jaunimo nedarbu, ypač pagal ekonomikos gaivinimo priemonę „NextGenerationEU“, visapusiškai pasinaudoti tokiomis finansinėmis priemonėmis, kaip Jaunimo garantijų iniciatyva ir Europos programomis, pvz., programa „Erasmus+“, ir imtis tinkamų priemonių jaunimo nedarbo problemai spręsti ir jaunimo įsidarbinimo galimybėms didinti; taip pat pabrėžia, kad, be to, reaguojant į COVID-19 krizės padarinius užimtumui galėtų būti panaudotas naujas Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas atleistiems darbuotojams; todėl ragina valstybes nares skubiai pateikti Komisijai finansavimo prašymus, kad būtų suteikta parama dėl COVID-19 darbo netekusiems Europos darbuotojams, juos perkvalifikuojant ir reintegruojant į darbo rinką;

36. pabrėžia darbo jėgos judumo ES svarbą ir tai, kad laisvas darbuotojų judėjimas prisideda prie ekonomikos augimo ir sanglaudos Sąjungoje bei sukuria darbo vietų; taip pat pabrėžia, kad darbo jėgos judumas turi būti neatsiejamas nuo sąžiningų ir bendrų taisyklių, grindžiamų vienodo požiūrio principu; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją stebėti, kaip įgyvendinamos laisvo darbuotojų judėjimo taisyklės ir kaip užtikrinamas jų vykdymas; ragina Komisiją išanalizuoti protų nutekėjimą tam tikruose regionuose ir sektoriuose ir remti mobilius darbuotojus, užtikrinant sąžiningą judumą ir stiprinant teisių bei teisių į išmokas perkeliamumą; ragina valstybes nares visapusiškai įsipareigoti skaitmeninti viešąsias paslaugas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos sąžiningam darbuotojų judumui, visų pirma socialinės apsaugos sistemų koordinavimo srityje; todėl prašo Komisijos pateikti plataus užmojo pasiūlymą dėl skaitmeninio ES socialinės apsaugos paso;

37. pabrėžia, kad COVID-19 krizė parodė, jog būtina parengti bendrą ES sveikatos, įskaitant sveikatą darbe, koncepciją; ragina sukurti Europos sveikatos sąjungą, pagrįstą solidarumo, strateginio savarankiškumo ir bendradarbiavimo principais, o apibrėžiant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos sritis ir veiksmus daugiausia dėmesio skirti su visuomenės sveikata susijusiems aspektams, kaip nustatyta Sutartyje, įskaitant sisteminių visų atitinkamų politikos sričių poveikio sveikatai vertinimų atlikimą; palankiai vertina naujoje ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginėje programoje nustatytą plataus užmojo tikslą užtikrinti, kad nebebūtų su darbu susijusių mirčių; dar kartą primena, kad, siekiant geriau apsaugoti sveikatos priežiūros darbuotojus, į Kancerogenų ir mutagenų direktyvos ([29]) taikymo sritį reikia įtraukti toksiškas reprodukcijai medžiagas, o į direktyvos 1 priedą įtraukti pavojingus vaistus;

38. primena, kad ESTR 15 principu nustatoma, kad į pensiją išėję darbuotojai ir savarankiškai dirbantys asmenys turi teisę gauti pensiją, užtikrinančią tinkamas pajamas, o kiekvienas asmuo senatvėje turi teisę į išteklius, užtikrinančius orų gyvenimą;

Europos semestro ir nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų sinergija

39. pabrėžia, kad nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose (NEGADP) būtina atsižvelgti į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, kuriomis prisidedama prie EGADP reglamente nustatytų socialinių tikslų, ir kad tuose planuose konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos turi būti aiškinamos taip, kad būtų prisidedama prie reglamento socialinių tikslų, įskaitant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, įgyvendinimo; primygtinai reikalauja, kad, laikantis EGADP reglamento, NEGADP planais būtų prisidedama prie JT darnaus vystymosi tikslų siekimo, Žaliajame kurse nustatytos ES ekonomikos augimo strategijos įgyvendinimo ir ESTR principų taikymo; primena, kad 2021 m. Europos semestro ciklas buvo laikinai pritaikytas, kad būtų galima pradėti taikyti EGADP; reikalauja, kad Komisija keltų didesnius su socialiniu aspektu susijusius tikslus ir užtikrintų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų suderinamumą su bendraisiais bei konkrečiaisiais EGADP reglamento tikslais;

([29]) OL L 158, 2004 4 30, p. 50.

40. primena, kad pagal EGADP reglamentą reformos ir investicijos turėtų „skatinti kurti kokybiškas ir stabilias darbo vietas [ir] socialiai remtinų grupių įtrauktį ir integraciją“;

41. pabrėžia, kad vienas iš EGADP reglamento tikslų yra skatinti aukštos kokybės darbo vietų kūrimą; pabrėžia, kad į NEGADP įtrauktomis darbo rinkos reformomis turi būti prisidedama prie kokybiško užimtumo gerinimo; ragina Komisiją išanalizuoti NEGADP išdėstytas darbo rinkos reformas šiuo konkrečiu aspektu; primena, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 152 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga pripažįsta ir remia socialinių partnerių vaidmenį savo lygiu ir turi gerbti jų savarankiškumą; įspėja, kad Komisija jokiu būdu neturėtų kištis į nacionaliniu lygmeniu vykdomą socialinio dialogo procesą pagal NEGADP reformas;

42. ragina Komisiją įtraukti socialinius rodiklius iš Europos semestro socialinių rodiklių suvestinės, visų pirma rodiklius, susijusius su deramu darbu, socialiniu teisingumu ir lygiomis galimybėmis, tvirtomis socialinės gerovės sistemomis ir sąžiningu judumu, į bendrus rodiklius, kurie turi būti naudojami EGADP teikiant pažangos ataskaitas, stebint ir vertinant NEGADP, taip pat į socialinio atsekamumo metodiką, įskaitant Vaikų garantijų iniciatyvai ir Jaunimo garantijų iniciatyvai skirtą metodiką; pabrėžia, kad Parlamentas atidžiai išanalizuos deleguotąjį aktą, kurį Komisija pateiks šiuo klausimu, siekdamas nustatyti, ar socialiniai rodikliai, suvestinė ir socialinė metodika atitinka tikslus, ir patikrinti, ar nereikia teikti prieštaravimų;

43. primygtinai tvirtina, kad socialinio dialogo vaidmuo yra labai svarbus siekiant užtikrinti veiksmingas reformas ir investicijas, visų pirma tuose sektoriuose, kuriuos pertvarka labai pakeis; pabrėžia, kad tinkamas suinteresuotųjų subjektų, t. y. nacionalinių parlamentų, vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, NVO ir pilietinės visuomenės, įtraukimas į NEGADP rengimą bei įgyvendinimą turės lemiamos reikšmės jų sėkmei;

44. atkreipia dėmesį į tai, kad pagal EGADP reglamentą lyčių lygybė turi būti integruota rengiant ir įgyvendinant NEGADP ir kad lyčių lygybės ataskaitų teikimo ir lyčių aspekto integravimo negalima painioti su socialiniu atsekamumu ir socialinėmis investicijomis; mano, kad lyčių lygybei reikalinga atskira integravimo į EGADP metodika, ir primena, kad tinkamą metodiką parengė Europos lyčių lygybės institutas (EIGE); pabrėžia, kad pagal EGADP reglamentą investicijos į patikimą priežiūros infrastruktūrą taip pat yra būtinos siekiant užtikrinti lyčių lygybę ir moterų ekonominį įgalėjimą, kurti atsparias visuomenes, kovoti su mažų garantijų darbu sektoriuose, kuriuose daugiausia dirba moterys, skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą, užkirsti kelią skurdui ir socialinei atskirčiai ir daryti teigiamą poveikį BVP, nes tai suteikia galimybę daugiau moterų dirbti už atlygį;

45. ragina sukurti Europos priežiūros strategiją, įskaitant tvirtą lyčių aspektą, kurioje turėtų būti laikomasi holistinio ir visą gyvenimą trunkančio požiūrio į priežiūrą, kartu numatant konkrečias priemones ir veiksmus tiek formaliems, tiek neformaliesiems slaugytojams, taip pat nemokamam priežiūros darbui; ragina valstybes nares išnagrinėti geriausios praktikos pavyzdžius, kaip remti ypatingų priežiūros poreikių turinčias visuomenės grupes ir kaip pensijų sistemose atsižvelgti į priežiūros pareigų laikotarpius, siekiant panaikinti vyrų ir moterų pensijų skirtumą, ir keistis tais pavyzdžiais; atkreipia dėmesį į tai, kad, EUROFOUND duomenimis, ilgalaikės priežiūros darbuotojų dalis per pastarąjį dešimtmetį padidėjo trečdaliu, o jų darbo užmokestis – priešingai – išlieka nedidelis; ragina valstybes nares užtikrinti, kad priežiūros darbuotojai gautų deramą darbo užmokestį, nes šiuo metu ilgalaikės priežiūros ir kitų socialinių paslaugų darbo užmokestis yra 21 proc. mažesnis už vidutinį ([30]); ragina Komisiją ir valstybes nares, kaip nurodyta 2021 m. ataskaitoje dėl ilgalaikės priežiūros, įgyvendinti reformas, kuriomis būtų siekiama bendrų tikslų – užtikrinti visiems prieinamą ir įperkamą finansiškai tvarią aukštos kokybės ilgalaikę priežiūrą; ragina veiksmingai vykdyti aktyvią darbo rinkos ir profesinio bei asmeninio gyvenimo derinimo politiką, kad žmonės ir toliau galėtų išsaugoti savo privatų ir šeimos gyvenimą, be kita ko, perkeliant į nacionalinę teisę ir įgyvendinant Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros direktyvą ([31]), taip pat įgyvendinant pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl priežiūros paslaugų teikimo;

([30]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([31]) OL L 188, 2019 7 12, p. 79.

46. pabrėžia, kad didesnės investicijos į sveikatą ir socialinę rūpybą, įskaitant darbuotojų atlyginimus, darbo sąlygas ir mokymą, yra būtinos siekiant pagerinti įdarbinimą ir darbo vietų išlaikymą bei užtikrinti tinkamą ir į poreikius orientuotą darbuotojų skaičių; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad didelė investicijų dalis pagal NEGADP būtų skirta sveikatos priežiūrai gerinti, įskaitant darbo sąlygas ir darbuotojų skaičių, mokymo poreikiams tenkinti ir svarbiausioms paslaugoms stiprinti, pagrindinės sveikatos priežiūros paslaugoms įtvirtinti ir ilgalaikės priežiūros bei kitoms viešosioms socialinėms paslaugoms remti; primygtinai reikalauja, kad trūkumai, nustatyti atliekant sveikatos ir socialinio sektorių testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, būtų šalinami įgyvendinant NEGADP, kitą ES sveikatos programą („EU4Health“) ir konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

47. pabrėžia, kad investicijų į įperkamus būstus trūkumas per metus siekia 57 mlrd. EUR; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų pakankamai tinkamų ir įperkamų socialinių būstų gyventojų būsto poreikiams patenkinti ir kad būtų sumažinta pernelyg didelė būsto išlaidų našta; ragina Komisiją įtraukti šį tikslą į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas; atsižvelgdamas į tai ragina reformuoti ekonomikos valdymo sistemą, suteikiant valstybėms narėms galimybes vykdyti reikiamas žaliąsias ir socialines viešąsias investicijas, įskaitant investicijas, susijusias su socialinio, valstybinio, įperkamo ir efektyviai energiją vartojančio būsto plėtojimu ir gerinimu; pabrėžia, kad benamystė yra viena iš kraštutiniausių socialinės atskirties formų; palankiai vertina tai, kad pradėjo veikti Europos kovos su benamyste platforma, kurios galutinis tikslas – iki 2030 m. panaikinti benamystę; ragina valstybes nares priimti plataus užmojo nacionalines strategijas, kuriose būtų numatytas tinkamas nacionalinis ir ES finansavimas ir kurios būtų grindžiamos principu „svarbiausia – aprūpinimas būstu“, skatinant benamystės prevenciją ir suteikiant galimybę gauti tinkamą, saugų ir įperkamą būstą; ragina Komisiją pasiūlyti išsamią kovos su skurdu strategiją;

48. primena, kad EGADP reglamente numatyta, jog rengiant ir įgyvendinant NEGADP turėtų būti užtikrintas lygių galimybių visiems integravimas, o tai tinkamai paaiškinama didėjančia nelygybe keliose ES valstybėse narėse; ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti NEGADP įgyvendinimo stebėsenai šiuo aspektu, padedant atitinkamoms pilietinės visuomenės organizacijoms ir lygybės įstaigoms valstybėse narėse;

49. pabrėžia, kad skaitmeninė ir žalioji pertvarka bei investicijos taip pat turėtų būti vertinamos socialiniu požiūriu, siekiant išvengti darbo vietų panaikinimo, darbo rinkos sutrikdymo ir užimtumo poliarizacijos dėl vidutinės kvalifikacijos darbo vietų naikinimo, taip pat užtikrinti, kad skaitmeninimo ir perėjimo prie žaliosios ekonomikos procesais įmonėse nebūtų naudojamasi kaip taupymo ir sąnaudų mažinimo darbo jėgos sąskaita strategijų pateisinimu;

50. pabrėžia, kad socialinis dialogas ir kolektyvinės derybos yra pagrindinės priemonės darbdaviams ir profesinėms sąjungoms siekiant nustatyti teisingą darbo užmokestį ir darbo sąlygas, taip pat mano, kad tvirta kolektyvinių derybų sistema padidina valstybių narių atsparumą ekonomikos krizės metu;

51. reikalauja, kad semestro priežiūra apimtų darbuotojų judumo stebėseną ir būtų užtikrintos darbuotojų, ypač sezoninių darbuotojų, teisės;

o

o o

52. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.